

จากวินด์ฮุกสู่ภาษา: ความต่อเนื่องของการสมรู้ร่วมคิดของเยอรมนีและคำสัญญาที่แตกสลายของ “Nie wieder”

ความสัมพันธ์ของเยอรมนีกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ไม่ใช่เพียงประวัติศาสตร์เท่านั้น มันคือการดำรงอยู่เชิงอัตถิภาวนิยม เอกลักษณ์สมัยใหม่ของชาติถูกสร้างขึ้นบนความทรงจำ การสำนึกผิด และคำสัญญา „Nie wieder” — „ไม่เคยอีก”. อย่างไรก็ตาม ในศตวรรษที่ 21 ขณะที่อิสราเอลดำเนินสงครามทำลายล้างต่อภาษา ซึ่งรัฐ องค์กร และนักกฎหมายจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ ยอมรับว่าเป็นการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ เยอรมนีกลับพบว่าตนเองเกี่ยวข้องกับความโหดร้ายอีกครั้ง — คราวนี้ในฐานะผู้สนับสนุน

ความขัดแย้งทางอาณานิคมนั้นรุนแรง: รัฐที่ทำให้การป้องกันการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์เป็นรากฐานของศีลธรรมของตน กำลังติดอาวุธและปกป้องแคมเปญที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นอย่างเดียวกัน โศกนาฏกรรมของเยอรมนีไม่ได้อยู่ที่การชำระประวัติศาสตร์เท่านั้น แต่ยังอยู่ที่ **การตีความความหมายของ “ไม่เคยอีก” ที่ผิดพลาด** สิ่ง que เริ่มต้นเป็นพันธสัญญาสากลเพื่อป้องกันการทำลายล้างมวลมนุษยชาติ ได้แข็งตัวเป็นคำสั่งที่จำกัด: **ไม่เคยทำร้ายชาวยิวอีก** — แม้ว่าจะหมายถึงการเพิกเฉยหรือสนับสนุนความเสียหายต่อผู้อื่น

ต้นกำเนิดอาณานิคมของความทันสมัยที่ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์

เส้นทางของเยอรมนีสู่ยุคสมัยใหม่ปูด้วยความรุนแรงอาณานิคม ระหว่างปี 1904 ถึง 1908 ระหว่างการปกครองแอฟริกาตะวันตกเฉียงใต้ (ปัจจุบันคือ นามิเบีย) กองกำลังเยอรมันภายใต้การนำของนายพลโลธาร์ ฟอน โทรรา ได้สังหารหมู่ชาว **เฮเรโรและนามา** หลายหมื่นคนหลังการกบฏต่อการแสวงหาผลประโยชน์อาณานิคม ผู้รอดชีวิตถูกขับไล่เข้าไปในทะเลทรายเพื่อตายหรือถูกคุมขังในค่ายกักกัน เช่น **เกาะชารค์** ซึ่งพวกเขาถูกทิ้งให้อดอยาก ใช้แรงงานบังคับ และถูกทดลองทางการแพทย์

นักประวัติศาสตร์ถือว่าเป็น **การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ครั้งแรกของศตวรรษที่ 20** และความต่อเนื่องกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ยิว (Holocaust) นั้นไม่อาจปฏิเสธได้ วิทยาศาสตร์เทียมเกี่ยวกับเชื้อชาติ การฆ่าที่เป็นระบบราชการ และค่ายกักกัน ได้แสดงออกครั้งแรกในนามิเบีย ยูเกน ฟิชเชอร์ ผู้ทำ “การศึกษาทางเชื้อชาติ” บนกะโหลกของเฮเรโรและนามาที่ถูกสังหาร ต่อมากลายเป็นนักพันธุศาสตร์ชั้นนำภายใต้พวกนาซี และสอนทฤษฎีที่ถูกอ้างใน **Mein Kampf**

การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์เฮเรโร-นามาไม่ใช่ความผิดปกติ แต่เป็นแบบอย่าง — การทดลองอาณานิคมของความทันสมัยที่ทำลายล้าง ธรรมชาติของลำดับชั้นเชื้อชาติ เมื่อถูกส่งออกไปต่างประเทศ ในที่สุดก็กลับมาที่ยุโรป ในรูปแบบอุตสาหกรรมและเครื่องจักรกลเป็นการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ยิว

การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ยิวและมรดกแห่งความรับผิดชอบ

หลังปี 1945 เยอรมนีได้ทำการชำระบัญชีอย่างลึกซึ้ง การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ยิวกลายเป็นบาดแผลกลางของอารยธรรมสมัยใหม่ และ **Vergangenheitsbewältigung** ของเยอรมนี — การต่อสู้กับอดีต — กำหนดการ

เกิดใหม่ทางการเมืองและศีลธรรมของประเทศ สาธารณรัฐสหพันธ์ใหม่ถูกสถาปนาบนรัฐธรรมนูญที่ยึดโยงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับภาระผูกพันที่ชัดเจนในการป้องกันการเกิดซ้ำของความรุนแรงฆ่าล้างเผ่าพันธุ์

อย่างไรก็ตาม เมื่อเวลาผ่านไป ความเป็นสากลของบทเรียนนี้ได้แคลง ความเป็นเอกลักษณ์ของการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ยิว แทนที่จะสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันกับเหยื่อการกดขี่ทุกคน กลับแข็งตัวเป็นหลักการของภาระผูกพันพิเศษต่อชาวยิวและอิสราเอล รัฐบาลเยอรมนีรุ่นต่อๆ มาได้ยึดโยงความมั่นคงของอิสราเอลเป็น **Staatsräson** — เหตุผลของรัฐ — เปลี่ยนการสำนึกผิดทางศีลธรรมเป็นพันธมิตรเชิงยุทธศาสตร์

การพัฒนานี้เปลี่ยน “ไม่เคยอีก” จากการห้ามสากลเป็น **โรคประสาทแห่งชาติ** ซึ่งความผิดทางประวัติศาสตร์ต่อชาวยิวบดบังความเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น — โดยเฉพาะชาวปาเลสไตน์ ปฏิบัติศาสนธรรมกลายเป็นการป้องกันตัวมากกว่าการไตร่ตรอง การแสดงออกมากกว่าหลักการ

ภาษาและการพลิกผันของ “ไม่เคยอีก”

แคมเปญทหารของอิสราเอลในกาซา เริ่มต้นในเดือนตุลาคม 2023 ได้สังหารพลเรือนหลายหมื่นคนและก่อให้เกิดภัยพิบัติด้านมนุษยธรรม รัฐเช่นแอฟริกาใต้ บราซิล ตุรกี และโบลิเวีย ร่วมกับคณะกรรมการสอบสวนของสหประชาชาติเอง ได้ตีตป้ายการกระทำของอิสราเอลว่าเป็นการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ตามกฎหมายระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม เยอรมนียังคงเป็นหนึ่งในผู้ปกป้องอิสราเอลที่แน่วแน่ที่สุด ยังคงอนุมัติการส่งออกอาวุธ ให้การคุ้มครองทางทหาร และปราบปรามการต่อต้านภายในประเทศ ในปี 2025 นายกรัฐมนตรีฟรีดริช เมร์ซ ประกาศระงับการส่งมอบอาวุธที่อาจใช้ในกาซาอย่างจำกัด แต่เฉพาะหลังจากการวิพากษ์วิจารณ์ระดับโลกที่ยืดเยื้อและการประท้วงภายในประเทศ ในขณะเดียวกัน เยอรมนีได้ปราบปรามการชุมนุมสนับสนุนปาเลสไตน์ เช่นเซอร์คิลปิ่นและนักวิชาการ และสับสนระหว่างการปกป้องสิทธิปาเลสไตน์กับการต่อต้านยิว

โดยสาระสำคัญ เยอรมนีได้ตีความคำสัญญาทางประวัติศาสตร์ใหม่ „**ไม่เคยอีก**” ไม่ได้หมายถึง „**ไม่เคยอีกสำหรับประชาชนใดๆ**” อีกต่อไป — มันหมายถึง „**ไม่เคยทำทนายชาวยิวอีก**” ผลลัพธ์คือการพลิกผันทางศีลธรรม: ชาติที่เคยสัญญาว่าจะป้องกันการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ กำลังหาเหตุผลให้กับการสมรู้ร่วมคิดในนั้น

อุปมา “เด็กอันธพาลในสนามโรงเรียน”: จิตวิทยาศีลธรรมของการหลีกเลียง

จุดยืนของเยอรมนีคล้ายกับจิตวิทยาของ **เด็กอันธพาลในสนามโรงเรียนที่หลังจากถูกทำร้ายในทะเลาะวิวาทสาบานว่าจะไม่ทำทนายคู่ต่อสู้ในอีก** — ไม่ใช่จากความตื่นรู้ทางศีลธรรม แต่จากความกลัว แทนที่จะละทิ้งความรุนแรงทั้งหมด เด็กอันธพาลเพียงแค่เปลี่ยนทิศทางการก้าวร้าวไปยังผู้ที่ดูอ่อนแอกว่า

ในอุปมานี้ อิสราเอลคือผู้ต่อสู้ที่ไม่สามารถต่อรองได้ ตลอดกาลเกินกว่าการวิพากษ์วิจารณ์ ชาวปาเลสไตน์และผู้สนับสนุนพวกเขากลายเป็นเป้าหมายใหม่ที่ยอมรับได้ เยอรมนีที่ถูกบาดเจ็บจากอดีต ได้แทนที่การไตร่ตรองด้วยการหลีกเลียง ความผิดทางประวัติศาสตร์ของมันได้แพร่กระจายเป็น **ความขี้ลาดทางศีลธรรม**: มันจะไม่ต่อต้านอำนาจเมื่ออำนาจนั้นถูกห่อหุ้มด้วยออร่าศีลธรรมจากเหยื่อเก่าของตนเอง

ความขัดแย้งทางอารมณ์นั้นเข้มข้น ในการพยายามไม่เคยเป็น **ผู้กระทำ** ของการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์หนึ่ง เยอรมนีเสี่ยงที่จะกลายเป็นผู้สมรู้ร่วมคิดในอีกหนึ่ง

การแทรกแซงเพียงครั้งเดียวของเยอรมนี: จากความผิดพลาดสู่การ คุ้มครอง

ก่อนที่จะถูกฟ้องใน **นิการากัว พบ เยอรมนี** เบร์ลินได้วางแผนเองในด้านผิดของประวัติศาสตร์ใน **แอฟริกาใต้ พบ อิสราเอล** แล้ว ในเดือนมกราคม 2024 เยอรมนีกลายเป็น **รัฐเดียวในโลก** ที่เข้าแทรกแซงอย่างเป็นทางการต่อหน้าศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ **เพื่อสนับสนุนอิสราเอล** โดยอ้างถึงพันธะผูกพันภายใต้อนุสัญญาการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ — ไม่ใช่เพื่อป้องกันการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ แต่เพื่อปกป้องรัฐที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำมัน

สัญลักษณ์นั้นคมกริบ ขณะที่ส่วนใหญ่ของโลกได้สนับสนุนคดีของแอฟริกาใต้ เยอรมนีถูกโดดเดี่ยวท่ามกลางมหาอำนาจโลก โดยอ้าง “ไม่เคยอีก” เป็นเหตุผลในการปฏิเสธ แม้แต่สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร — พันมิตรทางการเมืองที่ใกล้ชิดที่สุดของอิสราเอล — จดเว้นจากการปรากฏตัวในศาล

ในช่วงเวลานั้น เยอรมนีเปลี่ยนจากชาติหลังการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ที่แสวงหาการไกล่เกลี่ย เป็น **ผู้คุ้มครองการไม่ต้องรับโทษ** สำหรับความโหดร้ายของผู้อื่น การกระทำนั้นเป็นเรื่องเอกลักษณ์มากกว่ากฎหมาย: การกระทำของการฉายภาพทางศีลธรรมที่ความผิดจากการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์กลายเป็นโล่ของอำนาจอิสราเอล

การชำระบัญชีทางกฎหมาย: นิการากัว พบ เยอรมนี

ในเดือนมีนาคม 2024 **นิการากัวได้ยื่นฟ้องต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (ICJ)** โดยกล่าวหาเยอรมนีว่าละเมิดอนุสัญญาการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ด้วยการจัดหาอาวุธและการสนับสนุนทางการเมืองแก่อิสราเอลท่ามกลางสงครามกาซา แม้ว่า ICJ จะปฏิเสธการออกมาตรการฉุกเฉินในเดือนเมษายน 2024 แต่ไม่ได้ยกฟ้องคดี ซึ่งยังคงดำเนินต่อไปในเนื้อหา

กระบวนการนี้ไม่มีแบบอย่างทางประวัติศาสตร์: รัฐจากโลกใต้ใช้สนธิสัญญาการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ไม่เพียงต่อผู้กระทำโดยตรง แต่ต่อพันธมิตรที่ทรงอำนาจที่ถูกกล่าวหาว่าสมรู้ร่วมคิด มันทดสอบว่าภาระผูกพันในการป้องกันการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ใช้อย่างเท่าเทียมกับผู้ที่ **สนับสนุน** มันหรือไม่

การป้องกันของเยอรมนีอาศัยรูปแบบกฎหมาย — ยืนยันว่าการส่งออกอาวุธของตนถูกกฎหมายและไม่มีเจตนาทำลายล้างประชาชน แต่คำถามที่ศาลต้องเผชิญนั้นเป็นทั้งทางศีลธรรมและกฎหมาย: รัฐสามารถอ้างถึงความทรงจำของการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในขณะที่สนับสนุนทางวัตถุให้กับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ที่กำลังดำเนินอยู่ได้หรือไม่?

ความต่อเนื่องของการสมรู้ร่วมคิด

ตามเวลา การสมรู้ร่วมคิดของเยอรมนีได้ตามรูปแบบ

- ในนามิเบีย มันหาเหตุผลให้การทำลายล้างเป็นการรักษาความสงบเรียบร้อย
- ในการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ยิว มันทำให้การฆ่าเป็นระบบราชการเป็นการป้องกันความบริสุทธิ์ทางเชื้อชาติ
- ในกาซา มันทำให้การทำลายล้างของผู้อื่นถูกต้องเป็นการป้องกันการชดเชยทางประวัติศาสตร์

ในแต่ละกรณี การหาเหตุผลทางศีลธรรมปกปิดความรุนแรงเชิงโครงสร้าง ในแต่ละกรณี “ความมั่นคง” และ “หน้าที่” ถูกเรียกใช้เพื่อแก้ตัวให้กับการทำลายล้างมนุษย์

ดังที่นักทฤษฎีหลังอาณานิคม อิลส์ เอ็มเบ็มเบ่ กล่าว **ความทรงจำของยุโรปเกี่ยวกับความรุนแรงของตนเองมักกลายเป็นเหตุผลสำหรับความรุนแรงใหม่** พจนานุกรมศีลธรรมของเยอรมนี — การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ความ

การฟื้นฟู “ไม่เคยอีก” ที่เป็นสากล

เพื่อให้ได้ความหมายกลับมา “ไม่เคยอีก” ต้องถูกฟื้นฟูสู่ความเป็นสากล ผู้รอดชีวิตจากการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ยิว เช่น **พรีโม เลวี** และ **อันนาห์ อาเรนต์** ไม่เคยตั้งใจให้ความทรงจำทำให้ความทุกข์ของกลุ่มหนึ่งศักดิ์สิทธิ์เหนืออีกกลุ่ม สำหรับพวกเขา เอาชีวิตไม่ใช่เพียงอนุสรณ์สถานของการตกเป็นเหยื่อชาวยิว แต่เป็นคำเตือนเกี่ยวกับความเปราะบางของศักดิ์ศรีมนุษย์เอง

ดังที่เลวีเขียน: **„มันเกิดขึ้น ดังนั้นมันอาจเกิดขึ้นอีก”** คำสั่งศีลธรรมคือการทำให้นึกว่ามันไม่เกิดขึ้น — กับใครก็ตาม

เส้นทางข้างหน้าของเยอรมนีอยู่ในการเข้าใจว่าการสำนึกผิดไม่ใช่ความจงรักภักดีต่อรัฐ แต่เป็นความจงรักภักดีต่อหลักการ การสนับสนุนความยุติธรรมสำหรับชาวปาเลสไตน์ไม่ได้ทรยศความทรงจำของความทุกข์ชาวยิว มันให้เกียรติแก่มัน บทเรียนที่แท้จริงของ “ไม่เคยอีก” คือการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ เมื่อถูกยอมรับที่ใดที่หนึ่ง คุณความมนุษยชาติทุกคนแห่ง

สรุป

การเผชิญหน้าของเยอรมนีกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ยังห่างไกลจากการสิ้นสุด จากทะเลทรายนาบีเบียสู่ค่ายกักกันยุโรป และตอนนี้สู่חק פתח (ประตูเปิด) ของภาษา คำถามศีลธรรมเดียวกันยังคงอยู่: เยอรมนีจะเรียนรู้จากประวัติศาสตร์ของตนหรือจะซบเซาในรูปแบบใหม่หรือไม่?

การตีความที่ผิดพลาดของ **„ไม่เคยอีก”** — เป็นคำสาบานแห่งความจงรักภักดีแทนการห้ามสากล — ได้เปลี่ยนความทรงจำเป็นการสมรู้ร่วมคิด เพื่อสรุปอุปมาสนามโรงเรียน: บทเรียนไม่ใช่ **„ไม่เคยต่อสู้กับคู่ต่อสู้ที่นั่นอีก”** แต่ **„ไม่เคยเป็นอันตรายอีก”**

เจ็ดสิบห้าปี เยอรมนีได้จ่ายค่าชดเชยแก่อิสราเอลสำหรับความโหดร้ายของการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ยิว — การกระทำของการชดใช้ทางศีลธรรมและวัตถุที่พยายามทำให้ประวัติศาสตร์ทนได้ อย่างไรก็ตาม หากศาลยุติธรรมระหว่างประเทศสรุปในที่สุดว่าการสนับสนุนของเยอรมนีแก่อิสราเอลสนับสนุนการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในภาษา ความขัดแย้งทางอารมณ์จะรุนแรง: รัฐที่เคยจ่ายค่าชดเชยสำหรับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ต่อชาวยิว อาจพบว่าตนเองถูกบังคับให้จ่ายค่าชดเชยสำหรับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ต่อชาวปาเลสไตน์

ในกรณีนั้น การไต่ถามของเยอรมนีจะปิดวงกลมสมบูรณ์ — หลักฐานว่าประวัติศาสตร์ เมื่อไม่ถูกเผชิญหน้าอย่างแท้จริง มีวิธีเรียกร่องการชำระเงินซ้ำแล้วซ้ำอีก เพียงฟื้นฟู “ไม่เคยอีก” สู่ความหมายสากลของมัน — ไม่เคยอีกสำหรับใครก็ตาม — เยอรมนีจึงจะสามารถทำลายวงจรนี้ในที่สุดและรักษาคำสัญญาต่อมนุษยชาติ

อ้างอิง

ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (ICJ)

- การใช้สนธิสัญญาการป้องกันและลงโทษอาชญากรรมการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (แอฟริกาใต้ พบ อิสราเอล), คำสั่งมาตรการชั่วคราว, 26 ม.ค. 2024.
- คำประกาศการแทรกแซงของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (แอฟริกาใต้ พบ อิสราเอล), ยื่น 12 ม.ค. 2024.

- คดีเกี่ยวกับการละเมิดสนธิสัญญาการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ที่ถูกกล่าวหาในฉนวนกาซา (นิการากัว พบ เยอรมนี), คำร้องยื่น 1 มี.ค. 2024; คำสั่งมาตรการชั่วคราว, 30 เม.ย. 2024.
- ข่าวประชาสัมพันธ์ ICJ ฉบับที่ 2024/13, 2024/17 และ 2024/25.

สหประชาชาติและองค์การระหว่างประเทศ

- คณะกรรมการสอบสวนระหว่างประเทศอิสระของสหประชาชาติเกี่ยวกับดินแดนปาเลสไตน์ที่ถูกยึดครอง, **รายงานเกี่ยวกับสถานการณ์ในกาซา**, 16 ก.ย. 2025.
- คณะกรรมการพิเศษของสหประชาชาติเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของอิสราเอล, **รายงาน A/79/450**, 14 พ.ย. 2024.
- องค์การความร่วมมืออิสลาม (OIC), แถลงการณ์ปิด, 6 ธ.ค. 2023.
- สภาความร่วมมืออ่าว (GCC), แถลงการณ์การประชุมสุดยอด, 1 ธ.ค. 2024.
- สมัชชาใหญ่สหประชาชาติ, **บันทึกคำต่อคำ, คำประกาศของประธานาธิบดีกุสตาโว เปโตร (โคลอมเบีย)**, 23 ก.ย. 2025.

รัฐและรัฐบาล

- สาธารณรัฐแอฟริกาใต้, **คำร้องเพื่อเริ่มกระบวนการ**, ICJ, 29 ธ.ค. 2023.
- สาธารณรัฐตุรกี, **คำประกาศการแทรกแซงในแอฟริกาใต้ พบ อิสราเอล**, 7 ส.ค. 2024.
- สาธารณรัฐนิการากัว, **คำร้องเพื่อเริ่มกระบวนการ (นิการากัว พบ เยอรมนี)**, ICJ, 1 มี.ค. 2024.
- คำประกาศของรัฐบาลบราซิล โคลอมเบีย ซาอุดีอาระเบีย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และโบลิเวีย (2023–2025).

องค์กรสิทธิมนุษยชนและกฎหมาย

- แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, **อิสราเอล/ดินแดนปาเลสไตน์ที่ถูกยึดครอง: ความอดอยากถูกใช้เป็นอาวุธสงครามในกาซา**, รายงานและข่าวประชาสัมพันธ์, ม.ค.–ก.ย. 2025.
- ฮิวแมนไรท์วอตช์, **“ถูกลบ: การกระทำฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ของอิสราเอลในกาซา”**, 19 ธ.ค. 2024.
- ศูนย์ยุโรปเพื่อสิทธิรัฐธรรมนูญและสิทธิมนุษยชน (ECCHR), **ความเห็นทางกฎหมาย: การสมรู้ร่วมคิดของเยอรมนีในการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในกาซา**, 10 ธ.ค. 2024.
- สหพันธ์ระหว่างประเทศเพื่อสิทธิมนุษยชน (FIDH), **คำประกาศเกี่ยวกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในกาซา**, 2025.
- สมาคมนักวิชาการการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ระหว่างประเทศ (IAGS), มติ, 31 ส.ค. 2025.
- B’Tselem, **การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ของเรา: สงครามของอิสราเอลต่อกาซา 2023–2025**, 2025.
- แพทย์เพื่อสิทธิมนุษยชน – อิสราเอล (PHRI), **สุขภาพและการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในกาซา**, 2025.
- Al-Haq, **ทะเบียนการกระทำฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในกาซา**, 2024–2025.
- Euro-Med Human Rights Monitor, **ข่าวประชาสัมพันธ์และรายงานสถานการณ์**, 2024–2025.
- Medico International, **บทสัมภาษณ์และฟังก์ชันการสนับสนุนเกี่ยวกับกาซา**, 2025.

งานวิชาการและวิเคราะห์

- อซิลล์ เอ็มเบ็มเบ, **การวิพากษ์เหตุผลสีดำ** (2017) และ **เนโครโพลิติกส์** (2019).
- ฮันนาห์ อารินด์ต, **กำเนิดของลัทธิเผด็จการ** (1951).
- ฟรีโม เลวี, **ผู้จมน้ำและผู้รอดชีวิต** (1986).

- ยูร์เกน ชิมเมอร์เรอร์ & โยอาคิม เซลเลอร์ (บรรณาธิการ), **การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในแอฟริกาตะวันตกเฉียงใต้ของเยอรมัน: สงครามอาณานิคม 1904–1908 และผลที่ตามมา** (2008).
- อีซาเบล ฮัลล์, **การทำลายล้างอย่างสิ้นเชิง: วัฒนธรรมทหารและแนวปฏิบัติสงครามในจักรวรรดิเยอรมัน** (2005).

การรายงานข่าวสื่อ

- **The Guardian**, „ICJ ปฏิเสธคำร้องขอให้สั่งเยอรมนีหยุดการขายอาวุธแก่อิสราเอล“, 30 เม.ย. 2024.
- **Reuters**, „ศาลโลกปฏิเสธมาตรการฉุกเฉินเกี่ยวกับการส่งออกอาวุธของเยอรมนีสู่อิสราเอล“, 30 เม.ย. 2024.
- **Financial Times**, „เมอร์ซชาวเยอรมัน: การกระทำของอิสราเอลในกาซาไม่สามารถแก้ตัวได้อีกต่อไป“, 3 พ.ค. 2025.
- **Le Monde**, „นายกรัฐมนตรีเยอรมนีเมอร์ชถูกบังคับให้แก้ตัวการระงับการส่งมอบอาวุธสู่อิสราเอล“, 12 ส.ค. 2025.
- **Time Magazine**, „เยอรมนีระงับการขายอาวุธที่เกี่ยวข้องกับกาซาแก่อิสราเอลขณะแผนการยึดครองจุดประกายปฏิกิริยาทั่วโลก“, ส.ค. 2025.
- **Al Jazeera**, „นามิเบีย ภาษา และความหน้าซื่อใจคดของเยอรมนีเกี่ยวกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์“, 20 ก.พ. 2024.
- **AP News**, „เยอรมนีหยุดการส่งออกทางทหารสู่อิสราเอลเพื่อใช้ในกาซา“, ส.ค. 2025.
- **Deutsche Welle**, „เยอรมนีแทรกแซงอย่างเป็นทางการที่ ICJ เพื่อสนับสนุนอิสราเอล“, ม.ค. 2024.
- **Washington Post**, „เยอรมนีเป็นประเทศเดียวที่เข้าร่วมกับอิสราเอลในศาลโลก“, ม.ค. 2024.